

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
16/28
julu
1867.

Ese in tie-care septemana odata, adeca dominec'a
Pretulu pentru Austria
 pe Jul. Dec. . . . . 4 fl. —
Pentru Romania
 pe Jul.—Dec. unu gabenu.

Nr.
29.

Cancelari'a redactionei
Strat'a morarilor Nr. 10.
 unde sunt a se adresa manuscriptele si banii
 de prenumeratiune.

Anulu
III

FLORIC'A.

Dedicata femeiloru romane de peste Carpati.

I.

Multe tieri se afla 'n lume,
 Si frumoase, si cu nume,
 Precum tier'a Latinésca,
 Frantiozésca si Grecésca,
 Si alte tieri spre resaritu,
 Miedia-nopte si skafitu;
 Dar ca tier'a Romanésca
 Eu nu credu sê se gâsca
 Alta tiera mai frumoasa,
 Mai bogata, mai manosa,
 Si mai plina de iubire
 Pentru 'ntreg'a omenire.
 Câti straini printr' ins'a grece
 Nu se 'nduru ca sê mai plece;
 Si uitu chiaru si tier'a loru,
 Si aici traescu si moru.
 Are sinu cu floricele,
 Ceriu seninu, luciôse stele;
 Si o scalda riuletie,
 Riuri line, riuri cretie,
 Ce de ventu sunt leganate,
 Si de sóre sarutate,
 Carii cantu incetisioru
 La strainulu caletoru
 „Dimbovitia, apa dulce,
 Cine bé nu se mai duce.“

Ce pe stânci candu se coboru
 Ti iau paserea din sboru.
 Are Raiulu pamentescu
 Unde crinii inflorescu,
 Si Carpati, de ventu batuti,
 Locasiu timpiloru trecuti,
 Carii varsa lacrimióre,
 Sierpuindu stralucitóre
 Peste sinu-i in floritu,
 Peste peru-i auritu;
 Si se facu mici isvórele
 Ce se scurgu printre valcele,
 Si mergu si se totu marescu;
 Cu câtu mergu cu atátu crescu
 Si se ducu catra otare,
 De acolo catra mare,
 Si dip mare in océnu;
 Ele n'au nici unu limanu;
 Câ-ci pamentulu inconjoru
 Si prin munti ér se strecoru;
 Precum omu 'n lume vine
 Canta, versa lacremi line,
 Si se 'n tórce intristatu
 Er de unde a plecatu;
 Câ-ci totu ese din pamentu
 Si se 'ntórce in mormentu.
 Si mai are fetisióre,
 Sprintenele dinisióre,
 Intre ele sê traesci,

Cu ele sê te iubesci,
 Si pe sinulu loru de flori
 Sê te joci apoi sê mori!
 Dar din tóte, Floriór'a,
 Floriór'a dînsiór'a,
 E mai mandra, mai frumoasa,
 Mai dragutia, mai voiósa!
 Stelele o numescu luna,
 Fetele a toru cununa;
 Er pastorii o numescu
 Din'a plaiului cerescu.
 Mandra-e dómne, si frumoasa
 Ca a Raiului craiasa!
 La sóre te poti uitá,
 Dar la ea nu poti catá!
 Are facia zimbítóre
 Ca in diori o alba flóre;
 Fruntea lata si alésa
 Ca o frunte de craésa;
 Buzisióre rumenele
 Sê totu musci, sê musci din ele
 Si 'ntre ele se zarescu
 Diamanti ce stralucescu.
 Perisiorulu auritu
 Si cu flori impodobitu;
 Ochisiorii viorú
 Ce te baga 'n nebulii.
 Si mai are o comóra
 Intre gátu si inimióra,

O comóra, o minune
Ce me temu de a v'o spune
Sê nu mergeti s'o furati
Si seraca s'o lasati!

II.

Intr'o dîstralucitóre,
Mandra di de serbatóre,
Floriór'a se 'mbracă,
Cuibusioru' si-lasă;
Si plecá peste valcele
Sê adune floricele;
Si pe plaiuri pribegea,
Si din cale se oprea,
La alu muntelui picioru,
La alu riului isvoru;
Si pe malu-i josu siedeá.
Si in elu se oglindea;
Si cu apa limpedîta
Si-spelá faci'a 'nflorita:
Sórele-i uscá peliti'a,
Ventu-i fluturá cositi'a;
Si isvoru, si floricele,
Se intreceau intre ele
Mai curendu sê o servésca
Si tóte s'o multiamésca.

Paserelele-i cantau,
Fluturêii se jucau
Candu pe galben'a-i cositia,
Candu pe rumen'a-i guritia,
Se jucau, o sarutau,
Câ-ci dreptu flóre o luau;
Êr zefirii usiurei
Se intreceau intre ei,
Cari 'ntaiu s'o recorésca
Si dorulu sê-i potolésca.

Floriór'a intristata
Si pe mana aplecata,
In pregiurulu seu privea,
Dar nimicu n'o multiumea,
Nici a paserei cantare,
Nici a apoi murmurare,
Câ-ci in pieptulu seu ardea
Dorulu care-o cuprindea
Pentru sor'a 'nstrinata,
P'alte tiemuri aruncata.
Si cându lacremi i curgea
Sórele i le sorbea,
Precum sórbe depe crinu
Plansulu noptii argintinu.

— Soriór'a mea, dîcea,
Sorióra, dulce stea!

De candu esti in tîeri straine
Mult amu plansu eu pentru tine;

De cându Smeulu te-a rapitu
Multu amaru amu suferitu;

De candu tu esti in robía
Eu n'am dî de veselía.

Blastematu sê fi o! smeu!
Sê te-ajunga plansulu meu;

Sê plangi inse in secare
Fara picu de lacrimare;

Robu sê fi câtu vei traí,
Si strainu cându vei muri;

Strainulu sê navalésca,
Din tíera sê te gonésca,

Sê ramani fara de tíera,
In pustiuri ca o féra;

Si sê mergi, sê mergi mereu
Cum se duce dorulu meu;

Nimeni sê te ospeteze,
Si toti sê te uidueze;

Róde-te-arú necontentitu
Viermele neadormitu.

Daru d'o data ea tacea,
Câ-ci 'nainte i trecea,

Precumu radiele din sóre,
Dulci nadejdi mangaitóre;
Totu treceau si se 'ntorceau
Si in taina i diceau:
— Surióra dragulica
Sica noi de fumatsca,
In vr'o nãpeste sãrãtu
Cumca noi te-amu cercetatu,
Si ti-am spusu câ intr'o dî
Surióra-ti va veni?

III.

Cine-e mandrulu fetu frumosu
Cu fugariulu furiosu,
Care vine 'n fug'a mare
Despre sórele resare,
Cu sprincén'a imbinata
Si cu cóm'a resfirata,
Cu mustati'a suptîrica
Ca unu fulgu de rondurica,
Si cu ochii lucitori
Ca lucéferulu din diori?

Este Sioimulu Sioimuleanu,
Voinicelulu Argesianu,
Care intra 'n batalía
Ca vulturu 'n vijelia!
Pe Floric'a cum zarece
Frumusetiea-i lu-uimesce,
Inima i se aprinde,
Dorulu sufletu-i cuprinde;
Léga calulu ce spumeza
Si spre ea inaintéza.

— Frumusetie 'ncântatóre
Si de inimi rapitóre,
Dîse elu, spune-mi ce esti
Si aici cum te numesti?
Esti nascuta tu in Raiu,

Si cu florile de Maiu
Pe pamentu te-ai coboritu
Sê-mi fi mie de iubitu?
Esti vr'o dîna caletóre?
Séu vr'o santa ursitóre
Si-ai venitu sê me ursesci
Si cu mine sê traesci?

— Tenderele voinicele
Si vitézu alu tieriei mele,
Nu sum dîna caletóre,
Nici vr'o santa ursitóre,
Ci din sange romanescu
Si Florica me numescu.

— Dragulitia Florióra,
Simtir ca doru-ti me omóra!
Vrei sê fi a mea mirésa,
Vrei sê fi a mea craésa?
De me vrei, de me iubesci,
In schimbspune-mi ce voesci
Vrei candu sórele resare
Ca o flacara din mare,
Sê me duc peste campía
Sê-ti iau roua argintía,
Sê te speli pe ochisiori
Si in veci se nu mai mori?

Vrei candu negur'a nu-ti place
Si unu doru nu-ti mai dá pace,
Sê-ti schimbu nóptea in lumina
Si ciulinulu in sulfina
Sê-ti cobórtã, sãrãtu
Si urit' n dulce doru?

Spune-mi, mandra dînisióra,
Vrei, candu lun'a balaióra
Se cobóra furisiata
Depe bolt'a instelata
Peste campulu infloritu,
Sê gasésca-alu seu iubitu;
Si in flori candu lu-gasesce
Lu desmierda, gngulesce;
Si candu stau inbracisiati
Si pe bratie leganati;
Candu petrecu in veselía
Si-adunu flori depe campía,
Si cu crini se 'mpodobescu,
Si 'n isvoru se oglinDESCU,
Sê-i furu salb'a de margele
Si coron'a sa de stela,
Hain'a mandra, aurita,
Cingatórea poleita
Si-albe fori din sínulu seu
Se le puu pe sinulu teu?

Vrei sê-ti facu palatu de stela
Cu lucéferi printre ele,
Se lucésca ne 'ncetatu
Si 'n seninu si inoratu;
Si gradina minunata
Susu in aeru amipata,
De piraie ingradita
Si cu flori impodobita,
Si pe fia-care flóre
Paserele cântatóre?

Séu voesci se mergu departe,
Unde muntii ne desparte;
Sê trecu noue 'ntinse mări
Si se umblu noue tieri;
Si sê mergu, sê mergu mereu
Und' m'o duce dorulu teu:
Peste plaiuri infflorite,
Peste tieri nelocuite,
Unde nu e nici mormentu,
Nici alu ernei rece ventu;
Pe unu plaiu in alta lume
Fara érna, fara nume;
Câ-ci acolo e ascunsa
Si de nimeni nepatrunsa
O garófa aurita,
Cu mii fecie 'mpodobita;
Dî si nópte inffloresce,
Nici de cum nu oflesce;
Si pe ea, fara de frica,
Canta dulce-o paserica;
Canta érn'a, canta vér'a,
Canta tómn'a, prima-vér'a,
Canta cantece ceresci
S'o asculti si sê traesci . . .

Ce voesci, frumós'o, spune?
Vrei a optulea minune
Sê o facu ácuma eu,
Câ-ci me 'ndémna dorulu teu?

— Nu voi mandre voinicele
Nici palutulu teu de stele,
Nici garófa aurita
Cu mii fecie 'mpodobita;
Câ-ci mi e inim'a 'ntristata,
De durere apesata.
Eu aveamu o sorióra
Dulce ca o primavera,
Si 'ntr'o nópte, — o l' césu reu!
Pe candu stá pe sinulu meu,
Prin Carpati unu Smeu veni,
Si spre noi se repedí,
O l' de langa mine
Si o duse 'n tieri straine,
Si tu scii cá la strainu
Ori-ce lucru e veninu?
Si adi plange 'n rachisóre
Fara aeru, fara sóre,
Si pazita d'unu balauru
Cu solzi mari, cu solzi de auru,
Cine sor'a-mi va lua,
Eu voi fi soci'a sa.

IV.

Sioimulénu a 'ncalecatu
Si cu murgulu a sburatu,
Si se duce pe campia
Ca haiducu 'n haiducia;
Sbóra ca o rondurica,
Séu ca siaic'a ce despica
Sinulu Dunarei spumóse
Si alu marei furióse.
Si in cale-i intilnesce
Cându copile ce uimesce,

Candu placute dumbravióre
Cuibu ascunsa de dînisóre,
Flori frumóse pe campii,
Isvorele argintii,
Unde dînele traescu
Si 'n ele se oglindescu.
Candu p'unu maluderiusosea
Dîn'a riulu dicea:
— Voinicelu opresce-ti calulu
Stai pe locu, nu trece malulu,
Câ e malulu fermecatú,
Si-au peritu câti l'a calcatu!
Vin' la mine frumusiele,
Câ-ci ti-dau buzele mele;
Ti dau sinu de desmerdatu,
Obrajei de sarutatu;
Ti-ti-dau totulu ce vei vré
Déca tu vei remané.

Sioimanu calulu nu-si opresce,
Ci prin apa navalesce,
Riulu trece neudatu
Catre malulu blastematu.

Dorulu nu are otare,
Trece munte, trece mare,
Si se duce ca si ventulu
Candu incongiura pamentulu;
Si mai multu se intaresce
Candu ce-va lu-stavilescu.
Astu-felu Sioimuleanulu meu
Se ducea, ducea mereu.
Candu zadufulu l'ajungea
P'o campia se oprea,
Pe la margini de isvóre
Ce treceau stralucitóre,
Si in ele se scaldá,
S'apoi calea isi urmá.

V.

Umbr'a noptii s'a latítu
Si lumin'a a gonitu;
De pe munti prin vâi se lasa
Aburi negri, cétia désa;
Vântulu suffa cu turbare,
Codrulu urla, urla tare;
Bradi uscati mereu trosnescu
Si prin ripi se pravalescu;
Tunetulu pe ceriu vuesce,
Câte-unu fulgeru stralucesce;
Plóiá cade in mari unde,
Pan'la piele lu-patrunde;
Dar elu merge totu mereu
Cu nadejdea 'n Dumnedieu.
Calulu inse se opresce,
Sare, bate, sfoaesce,
Câ-ci nainte-i stá o stanca
Si-o prapastia adanca,
Si prin neguri se zarescu
Ochi de lupi ce stralucescu.

Dar, minune! — de o data
Susu pe stanca se areta,
Printre noru 'ntunecatú,

(Finea urméza pe pagin'a 349.)

Unu palatu iluminatu;
S'o femeia 'ncantatóre
Si de inimi rapitóre
O ferésta deschidea
Si drumasiului dîcea:

— Unde te duci voinicele?
Vin'o la curtile mele,
Câ-ci e nópte 'ntunecósa
Calea e periculósa,
Si suntu fére, fére rele
Ce te-oru rupe intre ele.
In maretulu meu palatu
Unde nimeni n'a intratu,
Cu covóre aurite
Totu de dine impletite,
Cu mii flori 'mpodobitu
Ca unu plaiu din resaritu,
Si de candeli luminatu
Ca si cerulu instelatú,
Te astépta 'ntinsa mésa,
Mésa mare de craiasa.
Vin'o câ te voiui iubi,
Ca p'o flóre te-oiu pazi.
Amu gradini cu floricele,
Riuri line, isvorele,
Unde déca te-i scaldá,
Ori-ce chinuri vei uitá.

Din femei, din muritóre
Eu sum cea mai rapitóre,
Cea mai mandra, mai alésa
Si la doruri mai voiósa:
Corpulu meu este ca crinulu,
Ochisorii ca seminafu;
Buz'a mi-e profumatóre,
Man'a alba ca o flóre,
Fruntea lata ne 'ncretíta,
Cóm'a d'auru poleita,
Si 'ntre buze rumenele
Am si margaritarele.
Portu coróna aurita
Cu rubine 'mpodobita.
Candu in caru-mi luminosú,
Trasu de ventulu recorosú,
Nópte 'n aeru me ivescu
Tóte stelele palescu;
Se stingu una câte un'a
Si lucéferulu si lun'a;
Paserile se trezescu,
Credú câ diorile sosescu,
Cantu voióse printre flori
Si se scaldú in lacrimiori.
Vin'o vin' pe sinulu meu
Ca se-ti razemi capulu teu,
Si-ti voiui tórcé-alu meu iubite
Dile mandre, aurite:
Ti voiui spune ce e dorulu;
Vei cunosce viitorulu;
Vei cetí in ochii mei
Ce e dulce la femei.

Daru Sioimanu nu ascultá,
Câ-ci la Flórea cugetá.

DIN VIETI'A UNUI JUNE.

Novela.

(Urmare.)

In stadiulu alu treile inca iubimu, câ-ci a iubi ni e destinulu; dar langa iubire are o rola ponderósa cugetulu, a ne uní sê suplinimu lips'a materiala a vietii. Prejudetiulu, câ a iubi ni trece tempulu — e unu factoru mare la uclerea maestâtii si poesiei amorului.

Jubirea nóstra, o scumpa Nina, a fostu o radia pré vederósa, o radia pré orbitóre; noi n'amu vediutu esenti'a ei, amorulu — elu a fostu unu fluturu mandru, — ne a desmerdatu si a sboratu ridietoriu.

Eu am picatu din culmea cêresciloru fericiiri in abisulu dorerei. Mi-am pusu man'a pe anima si am plansu ca copilulu ce-si pierde jucarei'a care — langa desmerdaiile mama-sa — singura i casiună placere. M'a dorutu si am plansu, si plansulu meu nu mai incetá; — dar tóta dorerea, si-are castigulu seu — iubindu eram bétu si nu me pôteamu tredî; — insialatiunea mi-a adusu tredî'a — ah cand fú respinsu amorulu celu june m'am tredîtu ca dintr' unu somnu greu, — ca si caletoriulu candu vede lumin'a dílei dupa ce a ratecitu tóta nóptea prin locuri neamblate, necunoscute, — se para câ mi deschidu ochii si ntr' unu minutu vedu lumina si vietí'a cea adâncă în grădina sa. Dorerea mea mi-a fostu o scóla pentru vietí'a si pentru amoru. In tristarea mea erá nemarginita, dómne, — amoru nu mai speram in vietí'a, nu credeam sê mai am credintia in omu pe lune si nu credam idea si sentiu fericioriu pe pamentu.

Ah dar alta natura are sufletulu june! Elu sbóra pe lunc'a floriloru, se pune pe frundia, se pune pe flóre, i sugere mierea si sbóra mai incolo la alta flóre. Unde lu-ajunge tempulu se inchina si móre. Astfeliu a fostu sufletulu meu! Dorerea insialatiunei l'a petrecutu pe cale, dar' si-a estinsu aripele prin nimabulu lumesciloru placeri — s'a pierdutu pe valulu desmerdârilor junetiei; — si lamentarea lui deveni dince-ince mai suferivera, pana a uitatu icon'a cea de de multu — si a continuatu calea mai incolo ca fluturulu pe lunca.

Me mangaiau amíci cêi dedati cu luptele vietii si tredî'a mea, — câ amorulu nostru a fostu o jocaría pré departe desvoltata, câ amu fostu copíi desmerdati ambii si ne-amu jocat treí insi ca trei porumbéi — eu cu ea, ea cu mine si amorulu cu noi; — in urma amorulu ca celu mai fluturatoriu a sboratu ridenti de noi, amu remasu urmarindu-lu la alta flóre, eu plangandu.

Amorulu a remasu ferbinte si tare 'n sufletulu meu, dar órecum precautu si mai seriosu. Voiam inca, câ sentiamu boldulu acelu dumnediescu batendu aci la anima, — voiam sê-mi castigu unu sufletu bunu si dulce, pe care sê-lu iubescu si sê me iubésca; dar a fi precautu eram resolutu.

Astfeliu trecu unu tempu uitandu si recreandu-mi amoretiele doruri si poteri, — dar ah, totusi astfeliu câ flórea pré arsa de sórele dílei, si dupa ce o scalda pe ea demaneti'a in roua, se pote observá pe ea, câ odata a fostu arsa — nu sciu cum anim'a mea se para mai góla si mai nefericita ca mai nainte, — ca atunci candu me iubiá Nin'a cea dulce si candu visam la ea cu atâ't'a farmecu.

Trecu unu tempu si vietí'a mea erá monotóna ca a unui june care a iubit u odata ferbinte, apoi s'a insielatu si cugeta din adancu, perdiendu-se adese in labirintulu juneloru melancóli. Chili'a mea erá intr'o strada laterala a orasiului, departe de zgomotulu ómeniloru. Asié bine me adinceam 'n cugete singuru coalea sér'a privindu la sóre cum apune, la luna cum resare, si la stele ce cadeau din candu pe asta séu pe cea culme ca dragile mele visuri, scumpele mele fantasfi ce apuneau dince-ince.

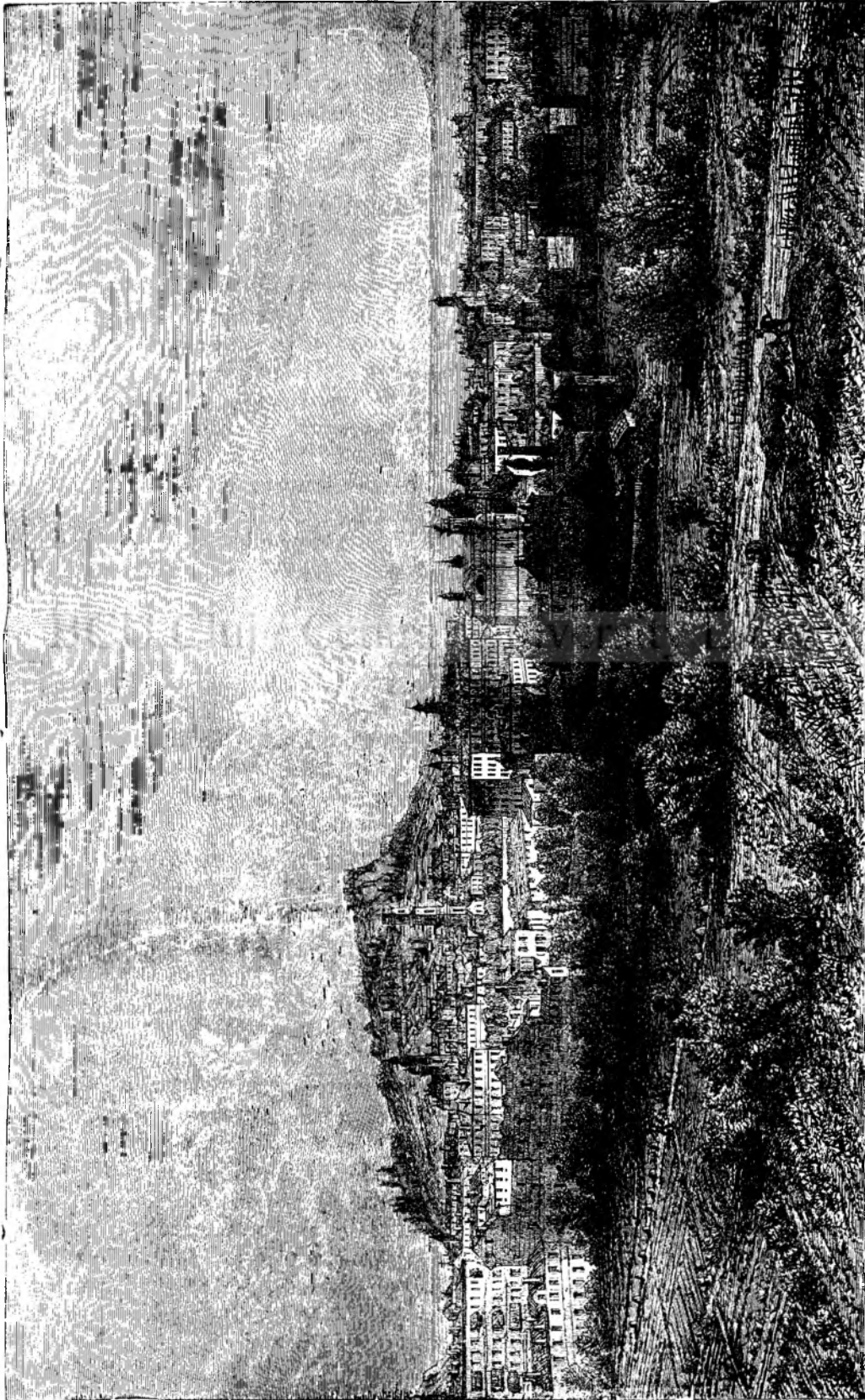
Prospeptulu in drépt'a si 'n stanc'a mi-lu inchideau nesoziduri antice, sacrane; ér vis a visu ferést'a mea erá o gradinutia verde ca unu parcu edenicu, ca unu elisu incantatoriu. Dómne câtu mi erá de draga, câtu me delectam 'n ea.

Demanéti'a pana 'n diori se audiáu paserile cantandu prin frundie cu atâ't'a poesia, cu atâ't'a dulcétia — si eu asié cu dulce le ascultam, se para câ paseruc'a acea micutia tótele-a simtîtu câte le am simtîtu eu, se para câ si pe ea o dóre si totusi sperédia.

Intr'o demanétia — o scumpa suvenire, amara suvenire! . . . . Ací am vediutu pe Emili'a d'antâiu intr'o demanétia mandra. Culegiá flori in dístri de diua prin érba, — si facea cununitia mandra si se defectá in ea cu órecare bucuria fetioresca, — si inpená cositi'a mandra, dragalasia; — si se gatá ca o dina dalba — oh Emilia dulce, Emilia draga! . . . .

Se pare câ o mai vedu scuturandu florile de róua, sinurelele acele fragede su velulu acelu albu, subtîre, privirea acea amorétia seuítata, si flacar'a acea béta confusa 'n ochii acei dulci — o scumpa suvenire!

Apoi siedeá langa o mésa de pétra 'n tote demanéti'a, cu ochii la unu punctu órecum uitata, ca cum ar cugetá la unu doru dulce, la unu visu dragu, o sperantia amagitóre.

N i z z a.

Apoi deschidea o cartitia, si cetea-cetea — apoi crá-si punea cartea pe bratia, si éra se pierdea la unu punctu — la o frundia, la o flóre . . . si cugetá blanda, si asié inocenta cu manuti'a la gura. — Se pareá cá a ajunsu 'n stadiulu acela a vietii, candu sufletulu iubescce, candu se sbate si cere, — si n'are punctu unde sê se aline, n'are cine sê-lu inbratîsiedie cu simpatia amorétia — si sê pierde fara voia intr'o lume feerica, dulce.

In tóta demanétia si tóta diu'a pandeam dupa ea ca dupa o stea dulce, la care fantasedia amoresulu melancolicu, — totu sufletulu tóta cugetarea mi o consacrasem ei — unui angeru dulce ce me farmecá.

V. R. Buticescu.

(Va urmá.)

Meditatiuni literarie.

III.

Abunasém e de condamnatu acea apatiá, acea nepasare — asié dîcandu — atátu a literatiloru, cátu si a publiculu romanu fatia cu literatur'a natiunala, prin care nepasare vedim, ca nu scimú sê cugetâmu seriosu despre existenti'a si viitoriulu nostru.

Pana candu va domni acésta nepasare condamnabila, natiunalitatea nóstra totu de un'a va fi espusa perichului de mórte.

Romanulu si-iubescce natiunalitatea sa, si a si sciut'o pastrá cu scumpetate printre seclii lungi de suferintie; — s'a luptatu cu víforele tempului, — dar debue sê recunóscemu si aceea cá adeseori si impregiurarile ni-au favoritu, cari déca nu intreveniau, póte cá natiunalitatea nóstra ar fi peritu, — séu abunaséma amu stá in o pusetiune multu mai innapoiata, multu mai nefavoritóre, de cátu cum e pusetiunea in carea ne aflâmu in tempulu de fatia.

E destulu sê amintescu numai introducerea cartiloru natiunale romane in bisericile nóstre, spre care actu insemnatu a servitu de impulsu calvinismulu, — e destulu sê ni aducemu a mînte de alungarea strainismului, ce cuplesîse biét'a Tîer'a romanésca, prin singurulu devotamentu alu unui Lazaru tramisu de provedintia, — dîcu, e destulu a luá aceste in consideratiune pentru ca sê ne convingemu, despre adevेरulu acestoru apretiaru póte pré neplacute unora, dar nedisputabile cu motive serióse.

Dar pe candu ni esprimâmu dorerea fatia cu nepasarea ce domnescce asupra natiunei nóstre, sê nu uitâmu a aredicá meritulu acelor barbatu devotati, cari s'au sacrificatu pentru 'naintarea culturai natiunale.

Natiunea cunóscce bine pre acci barbatu anteluptatori si scie bine cá si in presinte sunt astfelu de fi bravi ai natiunei cari si-sacrificá fericerea, si abunaséma sunt gata a-si sacrificá totu ce au numai sê póta díce, cá prin acele sacrificie a ajutatú propasîrea natiunei.

Dorere noi inca totu in stadiulu acela alu culturai natiunale stâmu, din care nu ne potemu 'naltiá fara de devotamentulu sacru alu acelor talente cari sunt gata a se sacrificá pe sine — pentru viitoriulu natiunei, — lupt'a acést'a e grea, — fatia cu atâte greutati propasîrea debue sê fia pré neinsemnata, si de aceea mai cá neci nu avemu rabdare privíndu progresulu natiuniloru inaintate, cari fiindu in bunastare atátu materiala, cátu si spirituala, cu pasi gigantici inaintéza spre culmea perfectiunei.

Eu din parte-mi nu aflú atátu de trista acea impregiurare, cá barbatii resoluti de a lucrá cu consecintia pe terenulu culturai natiunale debue sê se sacrifice, — acést'a o aflâmu de fórte naturala cá-ci tóte natiunile inaintate au debuitu si voru debuí sê tréca prin aceste fase, dar e fórte dorerosu a vedé cá publiculu romanu nu se nisuiescce a mai usiorá luptele anteluptatoriloru natiunali, — e tristu si dorerosu, cá publiculu romanu pré puticnu se intereséza de literatur'a sa natiunala si sub díferite preteste nu o spriginesce, deórece — precum bine scimú — chiaru si dintre acci ce se numescú „inteliginti," dîcu fara neci o mustrare de consciintia, cumca a da bani pentru vre-o carte séu fóia romanésca — e luesu, e unu ce pré copilarescu lucrú, si mai bucurosú aru dá fiorini intregi pentru delectarea corpului, decátu cáti-va denari pentru nutrementulu spiritului.

Lipsescce dara armoni'a intre corpulu literatiloru si intre publiculu romanu, si pana candu va existe acést'a neci cá vomu poté esî din acestu stadiu inapoiatu alu culturai natiunale.

Acésta impregiurare trista inca merita ca sê fia luata in consideratiune atátu de domni literati, cátu si de stimatulu publicu cetitoriu, cá-ci pre ambele parti le intereséza.

Esprimendu-ni parerea de reu fatia cu disarmonia ce domnescce intre opiniunile literatiloru nostri, precumu si fatia cu nepasarea publiculu romanu in privintia literaturai, amu vóitu sê atragemu atentiunca barbatiloru competinti, de la cari asceptâmu sê se intrepuna spre a delaturá, séu celu puticnu paralisá efeptele acestoru rele amenintiátore.

Pentru ca din partea literatiloru nostri sê se observeze vre-o contielegere spirituala, precumu si o activitate mai seriósa si mai resoluta, — e

de lipsa o autoritate statatóre din barbati eruditi, precumu credemu câ va fi asociatiunea literaria ce se va aduná câtu de curendu in Bucuresci, carea sê desbata cu cea mai adenca eruditiune disarmoni'a ce domnesce in activitatea literatiloru nostri si sê faca dispusetiuni — firesce morale — pentru impedecarea acelui reu generalu.

Candu s'a poté vedé câ literatur'a nóstra e cultivata de nescce fiintie, cari intr' adevuru avendu chiamare spre acést'a, neintreruptu lucrata cu seriozitate si dandu mana de ajutoriu unulu altuia, — candu literatur'a nóstra va fi unu sanctuariu, in care nu va avé intrare, de câtu adevératii sacerdoti-ai cultului natiunalu, — candu voru fi eschisi din acestu locu santu toti aceia, cari fara neci o chiamare se indesuescu spre a stá in calea celoru chiamati si spre a compromite caus'a santa, prin carea acesti siarlatani speculéza a-si cascigá bani si renume.

Candu va fi scutita literatur'a nóstra de abuserile nenumerete ce se comitu in presinte la noi, suntemu convinsi câ publiculu romanu nutrindu incredere deplina in literatii nostri, numai de câtu se va arétá mai cu caldura fatia cu *miscarile* nóstre literarie; dar pana candu voru poté pasí pe terenulu literariu si de acei ómeni, cari nu potu dá garantiile cerute neci ca persóne morale, apoi cu atâta mai putienu ca talente respectabile, ci fara de a posiede insusíri-le cuvenite unui literatu, cu fanfaróne ridiculóse se nisuiescu a impune si comitu abuseri peste abuseri, scandale peste scandale, de órece nu se temu de critica, carea fórte arareori si-mai aredica debil'a sa vóce, séu e inlocuita prin unele batjocuri personali, — si de a aceea in privinti'a criticeii la noi se póte díce câ a criticázá e de unu intielesu egal cu a — batjocóri.

Apoi lucrulu e pré firescu, câ pentru erorile neprecugetate, séu absolute reutatióse a le acestoru ómeni siarlatani de regula patimescu cei ce aru meritá recunoscintia, — deórece publiculu fiindu amagitu de acei insielatori, si-retrage concursulu seu binevoitoriu si de la cei ce chiaru in interesulu progresulu natiunalu aru meritá o partinire câtu se póte de caldurósa, ér' nu respingere, séu nepasare.

Julianu Grozescu.

N I Z Z A.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 345.)

Nu demultu amu publicatu descrierea si ilustratiunea scaldeloru de Carlsbad din Boemia, cari sunt salutarie pentru cei bolnavi de peptu,

— acuma éra vorbindu despre Nizza mai 'nainte de tóte debuie sê amintimu, cumca cei ce au petrecutu vér'a in Carlsbad, fórte cu scopu potu caletóri de ací la Nizza, unde clim'a e fórte blanda si prin urmare corespundiátóre celoru ce patimescu de peptu.

Nizza posiede cele mai renumite calde de mare dintra tóte caldele Italiei. Véra aici nu domnesce acea arsítia neplacuta, ce domnesce in cele lalte parti a le Italiei, — clim'a ei se recoresce prin suflarile ventului de catra mare, — serile sunt fórte placute. — Acestu orasiu insemnatu scimu câ zace pe malulu marei mediterane mai intr'o linia cu Toulon si Marsilia, e intr'o vale pittorésca incungiurata de cunun'a dealuriloru adumbriti de corónele arboriloru gigantici si stufosi.

Nizza are dóue calde de mare, ambele cauta spre Montboron, si sunt folosite chiaru si in lunele mai recoróse, — si aci se afla tóte comoditatile europene totu de odata apoi se capeta pré usioru totu feliulu de póme aduse de catra médiadi.

GINEVRA AMIERI.

Novela italiana de Torosin Pulschy.

(Urmare)

— Dreptulu este posesiunea, respunse Francesco, si ffa-care si-ié câtu póte.

— Acestu cuventu este nedemnu de unu florentinu, — díse repede Antonio.

— Cuvintele frumóse sunt o marfa fórte eftina, díse Francesco si cu unu patosu mai adause.

Tu mi-ai luá si pe Ginevra, déca ai poté-o! dara cugetá bine, mai 'nainte de incercare! si cu aceste parasí iute logi'a.

Toti se scolara suprinsi; Antonio voi sê urmedie lui Francesco, Ginevra se uitá rogan-du-se la elu, Mona Maria lu-retienú de bratiu, Amieri díse: „Fiti cu minte copíi“ si parasí casa'a. Ginevra trase pe Antonio in camera, unde li urma si mam'a.

— Ce a dísu elu? a vorbí in astfeliu de tonu? strigá virgin'a de totu inrosítá.

— Elu o va vedé . . . afirmá junele.

— Nu, nu, copíi mei, intrerupse Maria, elu este in dreptulu seu; pre patulu de mórte alu tatalui seu a promisú Amieri, câ Ginevra sê se casatorésca cu Francesco.

— Neciodata! strigá copil'a, eu sum a lui Antonio si neciodata nu voiú voiú sê fíu a altuia!

Antoíio o strinse cu infocare la anim'a sa

cu aceste cuvinte : „Tu esti a mea pentru eternitate.“

— Nu comiteti unu pecatu, se rogá mam'a; promisiunea este santa si fic'a e detóre cu ascultare catra tatalu ei.

In momentul acest'a intrá Amieri si Francesco inlaintru. „Eu vediu cá voi sciti tóte, copfi, dîse betranulu catra Ginevra si Antonio.“ „Tu scfi fic'a mea cum eu te iubescu, cum ti-facu in tóte voi'a ta, dara promisiunea mea trebue sê ffa implinita.“

— Atunce voiu descinde in iadu spre a o implini! — strigá Ginevra, incatu chiaru si Antonio trasari. Francesco inse dîse cu ironia: „Si la portile infernului voiu prinde posesiunea mea, tu esti a mea si eu te voiu numi a mea, si voiu scii a te mantiené.“ Copil'a deveni palida ca mórtea, se clatiná si se ascunse la pieptulu lui Antonio, care cu o vóce surda, intorcandu-se catra Francesco i dîse: „Lasiule!“ In diu'a urmatóre conduse Amieri pe flica sa in locuinti'a sa propia; elu sperá, cá impregiurárilé schimbate voru influintiá liniscitoriu a supra-i. Asié se si para. Treceau luni intregi in ocupatiunile diurne, Mona Maria venea adesea spre a visitá pe Ginevra, dara nu si fiulu ei, cá-ci cointiclesi cu Amieri lu-rogá se incungiure cas'a amicala. Francesco contase pe aceea, cá dupa ce rivalulu seu va fi departatu prin voi'a parintiloru, sê-si duca a casa pe logodnic'a, dara nu peste putînu elu fu asiguratú cá fatia cu tacut'a opusetiune a Ginevrei, elu erá nepotinciosu. Finti'a ei copilarésca se stramutá intr'o retragere melancolica, ér placut'a ei vioiciune intr'o recéla ghiatiósa. In presinti'a ei, petîtorulu nu aflá neci unu cuventu de a i se apropiá, dara departe de dins'a se simtiéa cu atâta mai resolutu de a o posedé cu ori ce pretiu. Parintele se imbracá in indulgentia, sperandu in sforti'a tempului. Fara unu cuventu de cointielegere amantii se intalnea. In tóte dîlele candu virgin'a insocita de betran'a matusia a lui Francesco mergea in catedrala, Antonio aseptá la porticu dupa o columna; privirile loru se intalniau si sufletele loru se impreunau in rugatiune.

IV.

Sórele ardea in diu'a St. Ane, si mai caldu se inflacarase lupt'a Florentiniloru in contra strainiloru, cari usurpasera regenti'a. Cetatieni calari si inarmati portau stindardele comunei cu eschiamatiunea: „Eviva! poporulu, comuna si libertatea; sê móra ducele cu ai sei!“

Ginevra stá la ferésta-si privea cu temere cá óre nu va vedé pe amantulu ei in multîme.

Amieri se preamlá neliniscitu prin camera. Intr' aceea usi'a se deschise si Francesco intrá iute dîcandu: „Ati audîtu? La primulú asaltu a supra Bargelei Antonio Rondineli au cadiutu.“

Amieri cautá aspru a supra lui Agolanti, care cu o espresiune triumfatóre se apropiá de copila; ea inse i întórse spatele si apucandu pe tatalu seu de bratiu lu-trase cu sine afará din casa; prin imbuldiel'a poporului, prin grupele de soldati si deschide drumu pana la locuinti'a lui Rondineli, si reintrandu in casa la Mona Maria pe care o aflá ingenunchiandu, betran'a femeia tresari la vederea ei — si cu o dorere sfasîetóre eschiamá: „Elu a cadiutu!“ Amieri si-acoperi fati'a cu ambele mani, Ginevra i cadiu pe gátu si sughitiandu se róga: „Pré potin-te, salvédia-lu, conservédia-lu pentru mama sa, redâ-i-lu si ranitu, redâi pe fiulu ei, ei singure! eu voiu abdîce de elu, o promitu! Dómne sante! „Aminu,“ dîse tat'a, — éra mam'a plangea.

In frica si cu rogatiuni trecú nóptea. Pe candu inmurgea de diua cineva batú aspru la pórtá; intr' unu sierú confrati Misericordiani aduceau incetu pe scara in susu pe Antonio, femeile si Amieri lu-primira intr'o asteptare tremuratore, redicara incetisioru invelitórca care lu-mai acóperiá, fati'a-i erá palida ca mórtea. Dara inca mai respirá.

V.

Lupt'a incetase; ducele de Atena erá alungatu. Cetatianulu se reintorná la ocupatiunea sa de pan' atunce. Intr' unu tactu regulatu se stracurau dîlele si in pace celni fara griji; dara ace-luia a carui anima i este morbósa si simtiementulu intunecosu, pe acela trecerea tempului lu apésa tare.

Acést'a o simtiea Antonio, care pe incetulu si-veniá in ori de grelele sale plage, — caruia mama sa ingrigitóre in daru i impunea astemperare, candu elu pronuntiá numele Ginevrei. Trecú unu anu decandu erá legatu de patulu de dorere, si incá nu se potea miscá liberu, si a-si castigá o chiaritate despre sórtea amantei sale. Va fi potutu ea sê resiste pasiuniloru tatalu seu? este ea pierduta pentru elu? o va vedé elu? Mona Mari'a i dîse cá Amieri a plecatu cu Agolanti din cause profesionale spre Orientu si spusera cá Ginevra mai viédia si cá e sanetósa, — mai multu sê nu voiéscá a aflá deocamdata. Acést'a lu liniscí cá-ci ea crá inca in viétia, dara totusi erá cam in dubietate.

(Va urma.)

F L O R I C ' A.

(Fine de pe pagin'a 343.)

Ventu 'n codru a 'necatatu,
Ceruleu s'a inseninatu,
Er pe densulu de o data
Lun'a plina se arcta
Si plutesce 'n veselia
Pe a cerului campia,
Printre norii aurii,
Ca o siaica 'n vijelii.
Atunci calea au aflatu
Si 'nainte au plecatu.

VI.

Dimineta 'n caru de auru,
Trasu d'un smeu si d'unu balauru,
Se ridica cu mandria
Pe a cerului campia.
Si imparte viorele
La copile frumoșiele,
Si imparte ghiocci
La frumoșii voinicei.
Ciocarlia cantatore
Se inaltia catra sora,
Fluturcii aurii
Adunu roa pe campii;
Er' sub ulmu unu pastorelu
Canta dintr' unu fluierelu,
Canta doina de iubire
Si de santa fericire.
Paserele 'lu audiau
Si pe craci se adunau;
Si oitiele 'n livele
Uitau flori si erba verde,
Si spre elu inaintau,
Si cu dragu lu ascultau;
Totu in cale se opra
De-lu privea si lu audia,
Numai Siomulenu ca smeu
Se ducea, ducea mereu.

Candu a fostu a patra di
Unu maretiu palatu zari,
Pe o stanca inaltiatu
Si de gardi inconjurat.
Elu tresare candu lu vede;
Ca unu fulgeru se repede,
Precumu tigrulu celu turbatu
Candu zaresce vr'unu venatu;
La porta a navalitu,
Celu dantieu smeu a ranitu,
Unu 'n pieptu a sagetatu,
Altui capu-a retezatu,
Si asié numai de catu
Toti smei a omoritu.
La feta elu a intratu,
Fiarele i-a sfarematu
Si-a scos'o din inchisore,
Ca p'o oflita flore

Ce in ghetiuri a ernatu,
Si pe calu s'a aruncatu;
Calulu iute cu ei sbora
Ca o pasere usiora;
Nuori de pulbere negresce
Sorele ce stralucesce;
Spum'a calulu au albitu
Si elu fuge nezaritu.
Daru in urma ce s'aude?
Murmure, blasteme crude,
C'au aflatu marele smeu
C'a furatu odorulu seu;
Si gonesce ne 'necatatu,
Ca unu valu interitatu,
Cu o falca susu in ventu
Si cu alta in pamentu.

Siomanu calulu si opresce
Smeului asia graesce:
— Lupta vrei, lupta ti-oiuda
Se nu-ti mai vedi tier'a ta;
Ca-ci romanulu e romanu
Chiaru cand e 'n pamentu strainu.
La pieptu c'o mana lipitu
Tiene obiectulu iubitu;
Er' cu alt'a arculu ie
Si 'n elu sageti asiedia,
Si spre smeu l'a indreptatu,
O sageta-a aruncatu;
Saget'a s'a invertitu
Si-apoi pe smeu a lovit
Si unu capu i a retezatu;
Simeulu si-elu a aruncatu
O sageta, dar in ventu,
Si a caditu pe pamentu.
Siomanu a mai trasu o data
O sageta 'nveninata,
Si pe smeu cumu a lovit
Smeu 'n data a racnitu,
Sange se curga a 'nceputu
Si mortu de totu a caditu.

Unde-e smeulu, fera rea,
Ce facea de se 'ngroziá
Multe sate si orasie,
Multe animi dragalasie;
Ce furá mandre feciore
Si femei incantatore?
Zace 'n pulbere trentitu;
Braciulu mortii l'a cositu;
A muritu, ca totu in lume,
Si, cu elu si alu seu nume.

Dulce e candu intelnimu
Unu prietinu ce iubimu,

Ce de multu nu l'amu vediutu
Si credeamca l'amu perdutu;
Candu unu tata departatu
Se intorce 'ntr'alu seu satu
Si copii ce-i iubesc
Asteptandu-lu i gasesce
Dulce-i candu o fetisiora
Asteptandu pe prisp' afara
Simte, vede c'a venit,
Voinicelulu seu iubitu.
Dar mai dulce-e o 'ntelnire
Candu o sora cu iubire
A scapatu prin vitejia
Si se 'ntorce din robia.

Candu pe sor'a-sa vedea,
Floriór'a se uimea,
O privea cu fericire
Si credea ca-e nalucire;
Si cu dragu pe sinulu seu
O strenghea, strenghea mereu;
Canduplangea si candu ridea,
O vedea si n'o vedea;
Er' lui Siomulu Siomulenu,
Voinicelulu Argisianu,
I zimbea si-i multiumea
Si-aretandu-i, i dicea:
— Vedi aceste vai frumoșe
Si-aste turme numeroșe?
Aste lunci, aste gradini
Cu flori dalbe si cu crini?
Aste holde aurite
Si paduri nelocuite?
Tote zestre le dau tie
Si iubirea cea mai via.

Nunta mare s'a facutu
Cum in lume n'a statutu!
Ca-ci toti craii au venit
Din apusu si resaritu;
Si s'a 'ntinsu o hora mare
Din otare la otare,
Hora mare 'mperatésca
Catu e tier'a romanésca
Tier'a romanésca tota
Cum a fostu si alta data.
Amu fostu si eu si-amu jucatu,
Amu beutu s'amu inchinatu
Pentru mire si mirésa,
Pentru crai, pentru craiasa.
Amu luat si particele;
De la dîne floricele,
De la mire vitejia
Si credint'a cea mai via,
Pe care le daruescu
Acolor'a ce iubescu.

CE E NOU?

— (*Frumóselorú nóstre cetitórié*) credemu că le amu facutu o placere extraordinaria publicandu dupa fói'a „Ghimpele“ din Bucuresti frumós'a pocsia Floric'a, dedicata de genialulu autoriu pré stimatelorú dame romane de aice. Dlu Fundescu abunaséma n'a potutu dedicá publiculu frumosu de aice unu ce mai pretiosu si mai placutu, de câtu acésta pré nimerita creatiune a stratucitulu seu talentu poeticu. Ideele sublime si simtiemintele candide ce ilustra acésta creatiune poetica sunt dragalasic, ca visurile de aur, ce corespundu in deplinu cugetelorú 'nalte si simtiemintelorú nobile ale damelorú romane. Primésca dara genialulu cantaretiu romanu de peste Carpati o cordiala stringere de mana, ca semnu de multiamita din partea damelorú romane de aice.

— (*Dlu Popescu*,) tenerulu pictoru romanu, rentornandu de la Rom'a, unde a petrecutu vre-o doi ani pentru perfeptiunarea sa in art'a frumós'a a picturei, in presinte se afla in giurulu nostru si peste câte-va dîle va merge giosu in provincia pentru cercetarea cunoscutilorú sei.

* * (*Necrology*.) Eugeniu Branu juristu in anulu I. unu teneru de buna sperantia, cadiu viktima mortiei in 14, si se inmormentá in 16 jul. a. c. in Asoagiulu de josu, spre daun'a natiunei, compatimirea cunoscutilorú si nespus'a durere a parintilorú si a familiei numeroase. Fia-i tierin'a usióra!

— (*Pentru primirea sultanului*) s'au facutu si in Pest'a pregatiri mari, inse póte că voru fi inzadaru, de órece precum scriu foile vienese marele caletoriu nu va onorá capital'a Ungariei cu presinti'a sa, ci va trece pe aice fara sê se oprésca.

— (*Un invetiatu magiaru*.) Membrulu societatei scientifice de aice Hunfalvy in dîlele aceste a tienutu in siedinti'a din urma a acestei societati o disertatiune desiérta de arguminte, dar plina de conjecturi fortiate, tóte cu scopu de a dovedi (?) cumca romanii séu cum ne numesce elu „rímünii“ nu au fost aice candu au descalecatu magiarii, ci bazandu-se pe conjecturile lui Roesler, díce că romanii cu multu mai tardíu au venitu aice de peste Dunare si din tier'a romanésca strecorandu-se ca pastori. Apoi si bate jocu de noi că ne tienu de viti'a Romanilorú, de óre ce limb'a nostra (pre carca cum se vede o cunosce, cum cunosce orbulu lumin'a) e o mestecatura din cuvinte slavice, turcesci, tracicé si — magiare. Prin urmare sê nu ne falimu asié tare cu originea nóstra, ci numai că nu díce ca sê fimu — magiari. Dieu că numai in o societate magiara se potu audí astfelu de absurditati predate in unu tonu atátu de ridiculosu. Tóta disertatiunea nu merita vre-o reflectare seriós'a, cá-ci chiaru si dintre magiari s'au aflatu, cari numai de câtu inca in acea siedintia s'au esprima-tu destulu de dispretiutoriu de aceste conjecturi curióse, — foile magiare inse vorbescu despre acésta desiértatiune consentiendu cu marele lorú invetiatu. Fia-le de bine!

— (*Crisa ministeriala*.) De câte-va dîle se totu vorbesce de o crisa ministeriala. Se díce că ministrulu de langa Mai. Sa contele Festetich ar abdíce, si in loculu lui ar merge la Vien'a baronulu Wenckheim, ér' ministru de interne sê fia Somsich. Acésta combinatiune inse curendu fu inlocuita prin scirea, cá Wenckheim, Mico si Gorove voru abdíce, ér' Tanárky si Trefort sunt candidati de ministri.

— (*Societatea junimei studínte din Beiusiu*) in 28 I. c. va dá unu concertu impreunatu cu dechiamatiuni

de piese natiunale. Totu de odata se va infatiosá intre iluminatiune de focu arteficiosu unu tablou, prin care se voru representá 13 anteluptatori si martiri natiunali ca Vulcanu, Sincai, Panu, Stamate, Barnutiú, Georgiu Popa si altii, cu care ocasiune donnisiór'a Mari'a Draganu va dechiamá câte-va strofe din poesi'a nemoritoriulu Andreiu Muresianu: „Dormiti in pace umbre, martiri ai Romaniei!“ — Programulu acestui concertu ce face onóre tenerilorú bravi din Beiusiu promite o petrecere spirituala fórté mangaietóre pentru toti amatoriú artelorú frumóse; cu ocasiunea mai de aprópe spe-rámu că zelosulu nostru corespundinte va vorbí mai pe largu despre acésta petrecere spirituala si desceptátóre de spiritu natiunalu.

— (*Mai unu advocatu romanu*.) In nrulu trecutú amu amintitu că dnii J. Vasiu si C. Boítiu au despusu censur'a advocatuala, acuma mai amintimu cumca afara de acesti domni a mai censuratu totu de odata si d. T. Bordasiu.

Literatura si arte.

— (*Literatur'a poporala*) éra s'a inavutítu prin o colectiune pretiós'a a dlui I. C. Fundescu. Ea continec Basme, poesii, pacaliri si ghicituri, creatiuni interesante ale poeticulu si inventiosulu poporu romanu. Éra acestora premerge o introducere tradátóre de spiritu si eruditune speciala a dlui B. P. Hajdeu despre literatur'a poporala. — Studiarea poesiei poporale abunaséma e o delectiune pentru toti cetitorii si eserciasa o influentia salutaria a supra literaturéi natiunale, dreptu aceea recomandámu acésta colectiune aparuta in Bucuresti intregu publiculu romanu. Se póte procurá de la tóte librariile romane si costa 2 sfanti.

— (*Daci'a*) Sub acestu titlu a aparutu totu in Bucuresti o brosiura scrisa de tenerulu literatu Demetriu Preda, tractandu despre revolutiunile politice din 1848, 1859 si 1866. Opuscululu scrisu cu zelu natiunalu promite o lectiune interesante pentru ficcare romanu ce se interesédia de miscarile natiunale. Pretiulu 1 sf.

— (*Din Sabiu*) inca ni-se anuntia aparerea unei brosiure de insemnate, carca continec: Acte oficiose, privitóre la infiintiarca Metropoliei gr. resaritene a romanilorú din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu. — Brosiur'a se póte procurá de la tipografi'a archidiecesana din Sabiu pentru pretiulu de 50 cr.

— (*D Emanuelu Mihaescu*) a intreprinsu edarea biografiei barbatilorú contimpurani. Din acésta intre-prindere a esítu de sub tipariu brosiur'a I. contienendu biografi'a imperatulu Napoleonu III. dedicata Mariei sale domnitoriulu Carolu I. Pr. 3 sf.

— (*Pictura*.) D. N. Popescu, pictorulu nostru natiunalu rentornandu de la Rom'a a adusu cu sine mai multe opere ale sale, prin cari ni-a facutu o suprindere fórté placuta. Dintre aceste unele au fost espuse in espusetiunea de arte din Rom'a si au fost laudate de barbatiú cei mai competinti de acclo. Noi nu ne potemu laudá că posedemu competinti'a de a criticá aceste opere dupa meritulu lorú, dar' acés't'a abunaséma nu e spre scaderea penelului istefiu alu pictorulu, cá-ci operele sale intr' adeveru potu fi admirate de toti amatoriú artelorú frumóse. — Noi am admiratu naturalitatea ce se reveléza din tóte operele dlui Popescu, care numai de câtu trebuie sê atraga atentiunea fiecarui speptatoru Am vediutu intre aceste opere portretulu unei dómne din Rom'a, si ne a multiamitu in deplinu

luandu in consideratiune lucrarea fina, câtu si combinatiunea forte nimerita intru impartirea colorilor si mai alesu in adumbrirea escelinta, ce dá tabloului o coloré cu totul naturala. Impartirea luminei si a umbrei in tóte operele aceste e pré nimerita, asié cá trasurile marcate dovedescu o desteritate secura, portretele paru a fi nesce statue pline de viétia, indepartarea objectelor secundare e bine calculata si tóte manuntisele sunt asiediate in o armonia perfectá. — Multu ne multiam si portretulu forte interesantu ce representa p. d. Vladareanu, amiculu si colegulu dlui Popescu, carele in presinte e in Rom'a asidere spre perfeptiunarea sa in pictura; — cei ce cunescu pre acestu june romanu spunu cá in acestu portretu e prénimeritu si intr' adevéru e unu capu de opera, cá-ci nemica nu lasa de profitu. In fine esprimandu-ne parerea de reu, cá nu potemu vorbi despre tóte operele ce avuramu onórea a le vedé, mai amintimu numai portretulu unui cersitoriu din Roma, facutu totu dupa natura. Vedemu inaintea nóstra unu betranu struncinatu de nenumerate fatalitati, cu cari inse pare a fi impacatu, cá-ci din ruinele acestei vietie batute de sórte se reveléza o putere extraordinaria de spiritu, care dispretiuesce fulgerile grave ale sórtei fatale si din ochii si tóte trasurile betranului cersitoriu se vede unu óresicare surisu, ce dá o coloré atragátore toturoru doreriloru si suferintiloru, ce a suferitu bietulu betranu. — E de admiratu cum a succésu penelului istetiu a uní intr'o armonia deliciósa aceste contraste, apoi luandu in consideratiune si lucrarea esteriorului, trebue sé marturisimu, cá acésta opera e perfectá. — Precum intieleserámu d. Popescu ve espune câte-va opere a le sale si in espusetiunea de arte din Pesta, unde asidere credemu cá voru secerá lauda si onóre numelui romanu. Mai amintimu cu o cale cumca d. Popescu câte-va lune va petrece intr' unu satu de langa Oravit'a, unde are sé face icónele sante pentru beseric'a de acolo, si apoi éra va merge la Rom'a.

Din strainetate.

— (*Despre consululu francesu din Messicu*) s'a fost scrisu cumca l'aru fi omoritu republicanii, scirile mai próspete inse spunu cumca numai a fost internatu, ceea ce in sine inca e vatemarea drapelului francesu, si cu atáta mai neplacuta impregiurare pentru guvernulu Franciei, cá-ci cu greu va poté dobendí satisfacere pentru acésta vatemare.

— (*Enricu alu 67-le*) a fost numele principelului domnitoriu de Reus, carele a repausatu in 11 l. c. in Gera, fiindu de 78 de ani. Mai de insemnatu e aceea, cá in acestu ducatu au domnit 67 de domnitori cu numele Enricu, si in istoria nu se pré vedu urmele loru.

— (*In beseric'a germana din Paris*) se va aredicá unu momentu imperatului Massimilianu, pre acést'a va fi scrisu: „Maximilian empereur mis a mort le 19 juni 1867.“

— (*O fetitia din Germani'a*) abea fiindu de 15 ani a repausatu. Viétia ei cea scurta si finita atátu de tragicu aru poté servi de unu objectu interesantu pentru poetii sentimentali. Istori'a e urmatórea. Ros'a, o féta frumósa de vre-o 17 ani erá iubita de unu teneru oficeru, amórea loru erá netulburata de vre-o intristare séu ingrigire si peste câte-ve septemani tenerii amoresati aveau sé se cunune. Intre aceste sor'a Rosei, Elena frumósa si dragalasia vine a casa din institutu si

oficerulu se amoresédia in Elleni'a, acést'a inca in oficeru, inse ambii si-ascundeau semtiementulu ardicatoriu; odata fetiti'a cést'a umblandu prin gradina totu fantasandu, se opresce langa o tulpina de flori si vorbindu cu aceste in fantasia ei se exprima cumca iubesco pre oficeru. Acést'a erá pitulatu in apropierea fetitiei si audindu dechiaratiunsa ei, iute sare la petiórele adoratei sale si i jura amoru. Serman'a fetitia suprinosa de acést'a dechiaratiune se desceptá din acea fantasia si cunosch pusetiunea ei cea trista la carea n'a fost cugétatu, ea sciea bine cá oficerulu e logoditulu sororoi sale, deci si-a innebusitu amorulu, ér pre oficeru l'a refusat ridiendu de elu ca o nebuna, cá-ci numai s'a prefecutu cá-lu iubesco, si dícea cá l'a vedutu ca bine cá-e in tufa, si chiaru de aceea a dísu acele vorbe de amoru, ca sé aiba de cine ride. — Oficerulu se scólá si se duse rusfnatu. — Elleni'a inse n'a risu asié multu de nebuni'a oficerului, ci din contra s'a facutu forte retrasa, tacuta si superata, — apoi peste câte-va septemani — a moritu. — Cine e poctu. éta objectu de poesia!

— (*Congresu internatiunálu.*) In Paris inca in decursulu anului curinte se va tiené unu congresu internatiunálu. In privinti'a acést'a s'a si constituitu unu comitetu arangiatoriu, alu caruia presedinte e Paulu Feval celebrulu romantieru, ér secretariulu e Champfleury scrietoriulu mai multoru novelete frumóse. Pentru acésta serbare ar fi fost de lipsa vre-o 3000 de franci, si audindu imperatulu Napoleonu despre acést'a numai de câtu a tramisu comitetului 10.000 de franci. Imperatulu inca fiindu literatu, scie pretiui literatur'a. Ni place a crede, cumca la acésta adunare internatiunála si Romani'a va fi reprezentata cu demnitate.

— (*In S. Petersburg*) face furóre mare unu Rasnoff producandu-se cu ursi si vulpe, pe cari le-a inventiatu ca sé jóce piese teatrale. In acésta societate interesanta e si o féta framósa de vre-o 18 ani carea canta animaleloru. Ni potemu dara inchipu ce scene interesante potu fi acele, candu ursulu personifica pre curtenitoriulu amoresatu in acea fetitia, ér' vulpea intriganta tiese planurile menite spre a incalci relatiunile amoresatiloru.

— (*Un mutu.*) In Danzig nu de multu fú prinsu unu falsificatoriu de acte. Candu au voitu sé-lu priudia, elu protestá crancenu dar peste o nópte fiindu in inchisóre si-a perdutu graiulu asié, cá tribunalulu n'a potutu scóte nici unu cuventu din elu. Judecatoriul a getau cá si-a perdutu graiulu si audiulu, medicii inse constataru cá numai se preface, — mutulu inse totu nu mai vorbesce.

— (*Procesulu lui Berozowski.*) Publiculu din Paris precum s'a scarbitu cu ocasiunea atentatului lui Berozowski asupra imperatului rusescu, totu atáte dovedi de simpatia si compatimire au aretatu francesii fatia cu tenerulu polonu in decurgerea procesului seu. O multime de cei mai renumiti advocati s'au oferitu pentru aperarea tenerului acusat. — In fine Arago avú onórea a-lu aperi si vorbirea lui de aperare intr' adevéru a fost forte escelinta. Istetiulu advocatu in pledarea s'a a aflatu cu cale a se servi si de o dechiaratiune din 3 aug. 1863 a ministrului francesu Drouyn de Lhuiss, carele a dísu cumca rescolarea mai din urma a polonesiloru a fost condusa de ideea dreptatei, patriotismului si a religiumi. Totu de aceste idei sublime a fost inspiratu si tenerulu acusat. — Tribunalulu juratiloru de pace l'au judecatu de vinovatu, inse luandu in consideratiune etatea lui cea tenera, abea fiindu de 20 de ani.

precum fanatismul sau derivat din amorea națiunii, patriei și religiunii sale, nu l'a judecat la moarte, ci la închisoare pe toată viața lui. Berezowski a ascultat sentința cu o tără de spirit, prin care și mai tare desceptă admiratiunea și simpatia publicului numeros care era de față. Mai mulți advocați și alți onoratori din ascultatori au grabit să stringa mâna cu tenerul Berezowski, carele asiderea se vedea foarte multă și mișcat de acea distincțiune a publicului.

— (*O catastrofa pe mare.*) Vaporul american asiatic numit „Hudson“ în mijlocul lunii iunie plutea pe marea atlantică, unde i s'a întâmplat acea nenorocire că fiind încărcat cu o cantitate mare de carbuni s'a aprins și s'a afundat în mare. După această catastrofa unu vaporu englez a dat de o luntrită în care erau 5 bărbați și două femei, dintre cari 2 bărbați și o femeie nu mai vietiuiău, — cei în viața încă erau aproape de moarte. Acesta spusera cumca vaporul „Hudson“ s'a aprins în 18 iunie, când cei de pe naia aprinsă au căutat scapare în luntritele vaporului, — un'ă dintre aceste era luntrita cu cei șapte eși, cari n'aveau nemica de mancat și beut; — asiatic flamendându și setosându au plutit ei până în 20 iunie, când apoi totii a cădutu lesinați de fume și sete. Doi bărbați și o femeie au și moritu în urmarea arșitiei din 21 iunie. Barbatii victiuitori erau nesce negocietori, femeia însă era socia tineră a unui banchier, care încă a fost pe vaporul ars și împreună cu copilul lor a căutat scapare în o alta luntrită și nu sciea că se s'a întâmplat cu densii. — Acești nenorociți spusera cumca ei de două ori au mai vedutu câte unu vaporu, dar nu fusera observați. Pe vaporul ars au fost 134 de persoane.

— (*Don Juan în fabrică.*) Mr. Wools de două ori s'a făcut omu renumit, toată Anglia scie istorie interesantă despre aventurile lui. În zilele aceste a repausat și cu această ocaziune foile engleze i descriu biografia interesantă. Elu a moștenit o avere foarte mare și teneretiele sale le-a petrecut în Londra. Pe la anul 1830 mai ficare gentlemanu l'a cunoscea ca pe unu teneru foarte galant. Caii, caretele și vinurile sale erau totu atât de renumite ca și dexteritatea sa cea escelentă de vorbire și dantiuri. Elu curtea foarte multu secului frumosu, avea cunoscintă cu toate damele frumoșe, și cu aceste avu nenumerate aventuri. La anul 1838 a apărut în Londra unu romantiu sub titlul „Don Juanu cel nou.“ Acestu opu era destul de reu scris, înse de aceea totuși foarte multu lu ceteau, deoarece vorbea despre eroul Mr. Wools. Inca și până în ziua de azi mulți și aduc aminte despre spusările mari ce le făcea tenerul Mr. Wools pe timpul acel'ă. Foile de atunci pre adeseori publicau istorie picante ce se referiau la viața și portarea acestui gentlemanu. În fine și-a pierdut toată averea. Dar n'a desperat, neci nu s'a puscat ca alți teneri neprecugetatori ca dinsulu, ci numai de cătu s'a dusu la unu neamu alu sau și a intrat de lucratoriu în fabrică de manufactură a acestuia. A uitat viața strălucită din saloane și a lucrat cu diligență neobosită până când era a venit la o stare bună și a moritu ca unu fabricantu foarte avut, manufacturile sale totu atât de renumite l'au făcut ca și nebuniile de mai înainte.

— (*Despre sultanul*) e interesantă a aminti și aceea, că din Londra până la Windsor a călătorit în 25 de minute. Acesta cale până acumă și cu trenul celu mai repede se făcea abea în 45 de minute sau în o ora, dar cu această ocaziune englezii au voit să arete sultanul ce e — înaintea.

Găcitura numerică.

De Stefanu B. Popoviciu.

32.1.9.27.22.5.15 39,34.4.40.9. } Pentru-a ei independenția
 } Romanii-su cu diligență;
 20.16.12.21.35.23.9. Multi în ea afla scapare;
 37.34.17.44.9. E de lipsa la mancaro;
 10.15.24.1.38.9. Petelor la îmbracare,
 22.32.28.10 21.7.3.39.16.42.9. } Fost'au Domnitoriu vestitu
 } De-de multu în resaritu;
 29.18.17.41.22.36.30. E unu fluviu navigabilu,
 25.40.21.32.14.9. Ori și care si-o iubesc;
 19.1.34.42.3. Spre multe se folosesc;
 12.16.17.10.2.3. } Noptea cându noi pausâmu
 } Pe-alu sau bratiu ne legânâmu.
 1. — 44. } Totu romanulu-adeveratu,
 } Vredu ginte-i să n'aintedie;
 } Avendu diel înflacaratu,
 } Asta trebe se urodie!

Deslegarea găciturii de sîacu din nr. 27 :

Frumoșă-e a ta lege, o! splendidă natură
 Plantată n'ă fîa care din omeni moritori,
 Frumosu e diamantul și scumpu fără măsură,
 Dar jace-ascunsu în piatră cându nu-su cunosctorii.

A. M.

Deslegare bună primiramu de la domnele și domnișoarele Emilia Andreescu, Amalia Cadariu, Maria Popu, Elena Popescu, Amalia Ardelanu și de la d-nii Nicolau Popoviciu, Stefanu B. Popoviciu.

POSTA REDACȚIUNII.

San' Nicolau. Dă, articolulu — precum amu promis — se va publică îndată ce vomu avé locu, până atunci înse pôte că va trece mai multu timp; de cumva dăra nu voiesci a acceptă, ti-lu vomu retransmite sau lu-vomu predă la atare redacțiune de aici.

Istreu. Găcitur'ă aceea nu a sosit la noi, altfelu amu fi publicat'o demultu.

Cu esemplare complete din începutulu semestrului II. mai potemu încă s'erbî Pretiulu abonamentulu se pôte vede în fruntea foiei.

Proprietariu, redactoru respunditoriu și editoriu : **IOSIFU VULCANU.**